

Nr 425

Av herr **Rubbestad m. fl.**, om ändring av de i tjänstepensionsreglementet stadgade pensioneringsperioderna.

År 1934 genomfördes främst av arbetsmarknadsskäl en generell sänkning av pensionsåldern för statstjänstemän. Sänkningen innebar, att pensionsåldern skulle med vissa undantag utgöra 60 för tjänstemän i lönegraderna 1—12 samt 65 år för högre tjänstemän.

Vid upprepade tillfällen under 1940-talet togs frågan om en höjning av pensionsåldern upp, och 1948 tillsattes den s. k. pensionsålderskommittén med uppgift att närmare utreda problemet i fråga. I början av 1950-talet avlämnade den ett betänkande, som 1951 kom att utgöra grundval för ett riksdagsbeslut, innebärande en övergång från en strikt pensionsålder till pensioneringsperioder. För tjänstemännen i lönegraderna 1—16 efter nuvarande avlöningsreglemente gäller sålunda att en tjänsteman kan avgå från det år han fyller 60 år och senast under det år han fyller 63 (pensioneringsperiod I). De högre tjänstemännens pensioneringsperiod omfattar tiden 65—66 år, d. v. s. de är skyldiga att avgå senast det år de fyller 66 år (pensioneringsperiod III).

Motiveringen för de nya bestämmelserna utgjordes bland annat av det faktum att antalet äldre åldersgrupper stigit starkt i proportion till de yngre grupperna och att försörjningsbördan för de senare därigenom kommit att ökas. Samtidigt har emellertid hälsotillståndet hos de äldre genom bättre arbetslokaler, bättre läkarvård, o. s. v. blivit allt bättre, varför det kan förväntas att man utan olägenhet kan behålla dem kvar i deras arbetsuppgifter under längre period än förut. Härigenom minskas givetvis antalet pensionsberättigade åldringar och en bättre fördelning av försörjningsbördan åstadkommes.

Genom utformningen av pensionsbestämmelserna från pensionsålder till pensioneringsperioder har avgångsskyldigheten bättre anpassats till de individuella möjligheterna. De tjänstemän, som anser sig ur stånd att fortsätta sin verksamhet har möjlighet att avgå, de som fortfarande vill kvarstå i sin tjänst kan göra detta. Åldrandets symtom visar sig ju icke vid exakt samma ålder hos alla människor.

Det senare gör emellertid att man måste fråga sig, om inte de nuvarande pensioneringsperioderna är för snävt tilltagna. Det finns otvivelaktigt en hel del tjänstemän som även efter 63 resp. 65 år skulle kunna utföra ett gott arbete, men som nu hindras därifrån. Genom att utsträcka pensioneringsperiod I till 65 år och pensioneringsperiod III till 67 tror vi att mycket skulle kunna vinnas både för samhället och de enskilda statstjänstemän detta berör. Ett stort antal kommer givetvis av olika skäl även efter en sådan ändring av bestämmelserna att avgå före 63 år. Men en hel del kommer att stanna kvar ytterligare en tid. Många räknar det som en fördel att få avgå så tidigt som möjligt efter den lägsta pensioneringsgränsens inträde — de vill njuta sitt återstående liv i lugn och ro, men många räknar som en obestridlig fördel att få fortsätta så länge krafter och förmåga räcker. För de senare kan det vara ett stort problem att plötsligt veta sig vara oanvändbara i den tjänst de innehåft, även om de sedan anställningens första dag varit klara över vid vilken ålder de måste avgå från sin tjänst. Och denna plötsliga visshet samt den förändring i deras liv, som lämnande av arbetet innebär, synes ofta leda till en snabbt försämrad vitalitet. Den ombonade tillvaron med den säkra pensionen förvandlas i en känsla av övergivenhet. Genom en ytterligare utökad möjlighet att kvarstå i tjänsten elimineras en stor del av dessa svårigheter.

Med anledning av det sålunda anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om vidtagandet av sådan ändring i tjänstepensionsreglementet att pensioneringsperioderna I och III utsträcker till 65 respektive 67 år.

Stockholm den 26 januari 1955

Axel Rubbestad

Gustaf Svensson
i Vä

Per Persson
Norrby

J. Onsjö

C. O. Carlsson
